



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 12. De Natura, & objecto formali Spei in genere. An habeat modum tendendi peculiarem. An necessariò versetur circa arduum, circa absens, circa possibile. An primariò tendat in potentiam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

DE SPE

CAPVT XII.

*De Natura, & obiecto formali
Spei in genere. An habeat mo-
dum tendendi peculiarem. An
necessario versetur circa ar-
duū, circa absens, circa possibi-
le. An primario tendat in
potentiam effectiuam boni spe-
rati, an potius in bonitatem
illius.*

192 **O** Biectum formale
Spei, prout hæc
differt à desiderio, timore,
& desperatione, non est ar-
duitas, hæc enim, cum sit ali-
quid malum non potest esse
obiectum formale appetitionis,
M quip-

quippe tendentis in bonum, :
 imò nequè spes ex sua essentiali
 ratione tendit ad superandam
 vllam difficultatem ; nam ali-
 quādo speramus id, circa quod
 non possumus applicare vllum
 medium, veluti dum villicus
 sperat pluuiam. Ideo ait S. Th.
 q. 6. de miraculis art. 9. ad deci-
 mum, & vndecimum : obiectū
 spei non esse *arduum faciendum*
sed arduū consequendū. Afferi-
 mus etiam rationem ardui, aut
 possibilis, aut futuri non requi-
 ri ad obiectum Spei secundū
 esse reale, sed solū secundū
 intētionale, hoc est sufficere si
 de illo nō habeatur euidēs pos-
 sessio præsens, aut futura ; nam
 ego possum sperare, me nunc
 esse in gratia, quod est aliquid
 præsens : & alchimista potest

non

non credere possibilem confecti-
onem auri, & tamen ob in-
evidentiam impossibilitatis ali-
quatenus illam sperare. Debet
ergo obiectum spei esse futurum
tantum negativè, hoc est non
præsens secundum possessionem
perfectam, nam vt notat S. Th.
1.2. q.32. art.1. & 2. in corp.
*nullum obiectum dicitur possideri
absque eo quod innotescat nobis
coniunctio cum tali obiecto.* Ideò,
si hæc coniunctio innotescat no-
bis per cognitionem dubiam,
& imperfectam dicitur aliquo
modo futurum in ordine ad pos-
sessionem; non enim datur tunc
præsens possessio perfecta illius.
& in simili sensu obiectum spei
etiam debet esse arduum, ac
possibile.

193 Congruè explicari po-

M 2 test

test spes: quidam affectus mixtus, dicens in recto gaudium de probabilitate boni, & in obliquo amorem eiusdem boni, de cuius probabilitate gaudeat nō gratia sui, & ad instar finis; sed gratia illius boni, cuius est probabilitas, ad eòq; ad similitudinē medij. Dicit demū etiā in obliquo tristitiā saltē radicalē de invidētia boni sperati. Per hęc verò explicantur omnes primariæ proprietates spei.

194 Et quidē gaudium benè ponitur in recto, quia ad proportionem maioris, aut minoris gaudij, quod percipimus ratione maioris, aut minoris probabilitatis, crescit, aut minuitur spes. Hūc spectat illud Apostoli *spe gaudentes*: & videtur id indicasse S. Thomas, qui

1.2. q. 23. art. 3. ait: *delectatio consistit in presentia boni convenientis, secundum quod sentitur, vel qualitercumque percipitur; cum autem distinxisset coniunctionem, quæ est secundum rem, ab ea, quæ est secundum solam cognitionem, item eam, quæ est secundum actum ab ea, quæ est secundum potentiam; subdit: quia maior est coniunctio secundum rem, quam secundum similitudinem, quæ est coniunctio cognitionis: tẽ maior est coniunctio rei in actu, quam in potentia: ideo maxima est delectatio, quæ fit per sensũ, qui requirit presentiam obiecti sensibilis. Secundum autem gradum tenet delectatio spei, in qua non solum est delectabilis coniunctio secundum apprehensionem, sed etiam secundum*

dum facultatem, vel possibilitatē ad ipiscēdi bonum, quod delectat. Tertiū autē tenet delectatio memorie, quæ habet solam coniunctionem apprehensionis.

195 In hac ergo delectatione secundū possibilitatem, non tam realē, quam intentionalē, hoc est secūdū, aliquatē probabilitatem, consistit præcipuè essentia spei, in qua proinde non est necesse excogitare alium modum tendendi distinctum, ab illis tribus communissimis, qui assignantur volūtati in actibus prosecutionis, hoc est *amor desiderium, & gaudium*.

196 Rursus, vt diximus; ad Spem in obliquo requiritur amor, & tristitia; quia nisi amem tale bonum, gaudium de eius probabilitate non est gaudium

dium de illa ad instar medij,
ac proinde non est spes. Tristi-
tia verò saltem radicalis habe-
tur necessariò ex negatione e-
videntiæ, quæ negatio requiri-
tur ad spem. Et ideò ait S. Th.
1.2. q.40. art.1. *Spes, in quantū
caret presentia boni, causat af-
flictionem.*

197 Spes coniungi potest cū
certitudine, sed obscura, quia
sufficit ad essentiam spei, vt cū
eius obiecto prout apparet de
facto, sit componibilis aliquis
timor saltem implicitus: & sanè
alioquin animæ Purgatori non
possent sperare se fore be~~at~~
quod est contra communem
sententiam. Aristoteles verò
alicubi videtur contrarium do-
cere, quia non cognouit posse
dari certitudinem absque eui-

dentia, prout contingit in fide.

198 Obiectum formale spei, quatenus hæc est actus profectius sui obiecti, non est potentia à qua speramus, sed bonitas rei speratæ; quia sicut obiectum formale intellectus est illud, quod gratia sui est credibile, & propter quod aliud creditur, ita obiectum formale voluntatis est illud, quod propter se est volibile, & propter quod aliud volumus; cuiusmodi est bonitas quam cupio, & ex cuius amore mihi placet per actum spei ipsa potentia illam bonitatem producendi. Aequivocatio autem in hac re potest consistere in hoc, quòd confundatur obiectum formale cognitionis prærequisitæ ad spem eam obiectum.

obiecto formali ipsius spei.

199 Ideò dicimur ex. g. *sperare pluuiam, quia Cælum est nubium*, non quasi nubes sint obiectum formale, in quod tendit ipse actus volūtatis, sed quia nubes sunt obiectum formale illius iudicij, per quod existimamus probabilem pluuiam, & quod prærequiritur ad illum affectū appetitiuæ potentiaæ circa pluuiam, qui dicitur *spes*. Sicut enim respectu potentiaæ appetitiuæ obiectum formale est finis; quoniam ideò amo media, quia amo finem; ità respectu potentiaæ intellectiuæ obiectum formale sunt præmissæ; quoniam, quia credimus ipsas, credimus conclusionem. Et porrò dicimus: *spero pluuiam, quia video nubes non quia spero nubes*

M S bes

bes; vel *quia amo nubes*: ex quo patet ly *quia* in hac, & similibus locutionibus pertinentibus ad spem, non significare obiectum formale spei, sed causam in alio genere iam explicato.

200. Nàm obiectum formale actus prosecutionis recipit denominationem ab ipso actu, multo magis, quàm obiectum materiale: aliquando quidem denominationem eiusdem speciei, vt ex.g. *desidero medicinam, quia desidero sanitatē*, aliquando verò denominationem eiusdē generis respectu talis potentiaē sed in diuersa specie actus, vt *eligo medicinam, quia amo sanitatem*; electio enim est quidam amor, & quædam prosecutio eiusdem potentiaē, hoc est volū-
tatis

tatis

tatis. Cæterū sicut obiectum formale electionis quatenus electio est, & prout differt ab intentione, potest dici aliquo modo bonitas mediōrū, quoniā ea est illud propriū quod amatur ab electione, & non ab intentione: ita in eodem sēsu potest dici potentia à quā speramus aliquod bonum esse obiectū formale spei, quia bonitas talis potentiae est illud proprium, quod amat spes, prout hæc differt ab alijs actibus tendentibus in idē bonum; eo modo quo diximus obiectum formale fidei, quā fidei est, & prout differt ab alijs assensibus, non esse illam apparentiā creatam, quam experimur, & quæ re ipsa immediate mouet intellectū sed esse solā veritatē diuinā, & hūc sensum

tellexit S. Th. de virtutibus q. 4.
de spe articulo 1. ad 2. & ad 4.
& ar. 4. in corpore, vbi docet au-
xilium Dei esse obiectum for-
male spei Theologicæ.

C A P V T XIII.

*De obiecto formali, & materiali
spei Theologicæ. An habeat ob-
iectum formale increatum; an
exerceatur in Patria.*

201 **S**pes Theologica est
peculiaris virtus in-
fusa; cuius obiectum formale
non est visio Dei, sed est ipse
Deus; & hoc facile explicatur
in nostris principijs, in iisque
soluitur argumentum Durandi
dicentis visionem, & non Deū,
esse obiectum spei, quia illa, &
non